

GIÁO DỤC CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC HỒ CHÍ MINH CHO THANH NIÊN

Ths. NGUYỄN TUẤN ANH
Viện Nghiên cứu Thanh niên

Cử tịch Hồ Chí Minh là vị lãnh tụ vĩ đại, đồng thời là nhà tư tưởng kiệt xuất của dân tộc Việt Nam. Tư tưởng của Người đã trở thành tài sản vô cùng quý giá của Đảng và nhân dân ta, là kim chỉ nam cho hành động của cách mạng Việt Nam. Trong những lời dạy của Người, Người luôn ý thức sâu sắc về giá trị văn hóa tinh thần của dân tộc, về sức mạnh chủ nghĩa yêu nước: "Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là truyền thống quý báu của dân tộc ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ Quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước" (*Hồ Chí Minh, Toàn tập, Nxb. CTQG, H.2002, T.6, tr.171*). Có thể nói, nếu không có truyền thống yêu nước của dân tộc Việt Nam thì sẽ không có chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh. Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là sự kế thừa, vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin và phát triển chủ nghĩa yêu nước truyền thống.

Thanh niên là "rường cột" của nước nhà, luôn hăng hái đi đầu trong mọi khó khăn nhằm thực hiện mục tiêu đưa đất nước ta sớm trở thành nước công nghiệp, thực hiện thành công sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế. Để thực hiện được nhiệm vụ nặng nề này, một động lực quan trọng chính là phải khơi dậy và phát huy mạnh mẽ chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn quân và toàn dân, đặc biệt là trong thế hệ trẻ - những chủ nhân tương lai của đất

Thanh niên Việt Nam luôn hướng về biển đảo thân yêu.

Ảnh: Lê Na (ST)

nước, thế hệ kế tục sự nghiệp cách mạng về vang của dân tộc.

Việc giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên là một nhiệm vụ bắt thiết và quan trọng khi mà "Tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên và tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí chưa bị đẩy lùi. Tội phạm và tệ nạn xã hội còn diễn biến phức tạp; đạo đức xã hội có mặt xuống cấp nghiêm trọng. Dân chủ xã hội chủ nghĩa và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc chưa được phát huy đầy đủ; kỷ cương, kỷ luật chưa nghiêm..." (*Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng*). Nghị quyết Hội nghị lần thứ 9 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI (Nghị quyết số 33-NQ/TW) về "Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam

đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước" đã đặt nhiệm vụ xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện mà trọng tâm là "đề cao tinh thần yêu nước, tự hào dân tộc, lương tâm, trách nhiệm của mỗi người với bản thân mình, với gia đình, cộng đồng, xã hội và đất nước". Những quan điểm sâu sắc của Đảng đã trở thành quan điểm chỉ đạo để giáo dục tinh thần yêu nước mà đỉnh cao là chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho toàn thể nhân dân Việt Nam, trong đó có thanh niên.

Có thể hiểu, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là "sự kết tinh lòng yêu nước của mỗi người dân Việt Nam, một bộ phận của chủ nghĩa yêu nước Việt Nam trong thời hiện đại, cũng là một bộ phận trong hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh; là sự kết hợp chặt chẽ giữa tình cảm yêu nước nhiệt thành của Hồ Chí Minh với hệ thống lý luận,

tư tưởng chặt chẽ và sâu sắc của Người về tinh thần yêu nước" (Trần Đình Phong (2013), Phát huy chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh thời kỳ hội nhập quốc tế, Nxb Lao động, tr.30). Công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên tập trung vào những nội dung sau:

Một là, giáo dục chủ nghĩa yêu nước truyền thống phải gắn với lý tưởng "không có gì quý hơn độc lập, tự do", tạo điều kiện cho thanh niên sẵn sàng đóng góp sức mình vào sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. Đó chính là giáo dục cho thanh niên ý thức bảo vệ gia đình, hàng xóm, quê hương, giữ gìn thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, bảo vệ nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa. Trong bối cảnh phức tạp hiện nay, các thế lực thù địch đang ra sức lợi dụng vấn đề tôn giáo, dân tộc, dân chủ, nhân quyền để kích động nhân dân ta, nhất là thanh niên nhằm chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc...chính vì thế hơn bao giờ hết, cần phải giáo dục cho thanh niên nhận thức sâu sắc rằng chủ quyền lãnh thổ và sự tự do của dân tộc là vấn đề mang tính nguyên tắc, không thể nhân nhượng. Thanh niên có lòng yêu nước, yêu CNXH đồng nghĩa với việc luôn sẵn sàng cống hiến, hy sinh để bảo vệ sự yên bình của Tổ quốc

Hai là, giáo dục cho thanh niên phần đầu hết mình vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh theo con đường xã hội chủ nghĩa. Yêu nước trước hết phải thể hiện được ý thức xây dựng Tổ quốc ngày càng giàu đẹp, làm cho nhân dân ngày càng ấm no, hạnh phúc. Đối với thế hệ trẻ Việt Nam, gia đình, nhà trường, các tổ chức xã hội trong đó nòng cốt là Đoàn TNCS Hồ Chí Minh cần phải giúp họ nhận thức được một cách rõ ràng tình trạng của đất nước để từ đó xác định cho bản thân một lý tưởng sống đúng đắn. Trong quá trình giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên, cần phải gắn

lý tưởng cách mạng với mục tiêu học tập của thanh niên, phải giúp thanh niên nhận thức được nhiệm vụ của bản thân "là phải tiếp nối nhiệm vụ của người đi trước, đẩy mạnh công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa nước nhà để rửa nỗi nhục ngàn khổ, mở ra chương sử mới rạng rỡ cho non sông Việt Nam vinh quang sánh vai cùng các dân tộc khác trên thế giới" (Hồ Chí Minh, Toàn tập, Nxb. CTQG, H.2011, T.15, tr.24).

Ba là, giáo dục lòng yêu nước xã hội chủ nghĩa và ý thức xây dựng CNXH, Theo Người, chỉ có CNXH, chủ nghĩa cộng sản mới triệt để giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội, giải phóng con người khỏi ách áp bức bóc lột, đem lại hạnh phúc, vị trí làm chủ chân chính của nhân dân lao động. Độc lập dân tộc là điều kiện tiên quyết để thực hiện CNXH và CNXH là cơ sở đảm bảo vững chắc cho độc lập dân tộc. Vì thế, hơn lúc nào hết chúng ta cần phải giáo dục cho thanh niên nhận thức đúng đắn về tính ưu việt của chế độ ta, để cho mỗi thanh niên yêu nước phải đồng thời yêu CNXH. Đất nước ta đang trong giai đoạn đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, tinh thần yêu nước còn phải thể hiện ở tinh thần lao động cần cù, thông minh, năng động, sáng tạo; ở ý chí phấn đấu kiên cường để đưa đất nước thoát khỏi nghèo nàn, lạc hậu.

Bốn là, giáo dục lòng yêu thương và trách nhiệm với nhà dân. Bác Hồ của chúng ta đã từng coi "yêu nhân dân" là một trong "6 cái yêu" mà thanh niên cần phải có. Người đã từng dạy: Yêu nhân dân là "mình phải hiểu rõ sinh hoạt của nhân dân, biết nhân dân khổ cực thế nào, biết chia sẻ những lo lắng, những vui buồn, những công tác nặng nhọc với nhân dân" (Hồ Chí Minh, Toàn tập, Nxb. CTQG, H.2011, T.14, tr.400). Vì vậy giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là phải giáo dục lòng yêu thương con người, yêu thương

nhân dân và trách nhiệm với nhân dân. Việc gì có lợi cho nhân dân dù nhỏ nhất cũng phải làm, việc gì có hại cho nhân dân dù nhỏ nhất cũng phải tránh.

Năm là, giáo dục ý thức bảo tồn văn hóa dân tộc. Lịch sử dựng nước và giữ nước hàng ngàn năm đã tạo cho dân tộc Việt Nam một di sản tinh thần vô giá, đó là lòng yêu nước, ý chí tự cường dân tộc, tinh thần đoàn kết, ý thức cộng đồng gắn kết cá nhân - gia đình - làng xã - Tổ quốc; sống nhân ái, khoan dung; tinh nghĩa. Những đạo lý và giá trị này tồn tại với mỗi quan hệ và gắn kết chặt chẽ với nhau và đã trở thành động lực tinh thần thúc đẩy người Việt Nam vượt qua khó khăn gian khổ, giữ gìn và bảo vệ nền độc lập của Tổ quốc. Thanh niên là thế hệ kế tục sự nghiệp cách mạng nên nhà trường, gia đình và toàn xã hội phải giáo dục cho thanh niên lòng tự hào dân tộc, ý thức bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa quý báu... Trong bối cảnh toàn cầu hóa sâu sắc, thanh niên đồng thời phải mở rộng giao lưu quốc tế để bắt kịp với sự phát triển của nhân loại nhằm xây dựng những giá trị mới cho nền văn hóa Việt Nam đương đại tiến tiến đậm đà bản sắc dân tộc.

Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là một viên ngọc quý trong di sản tư tưởng của Người, là kim chỉ nam trong tiến trình xây dựng một nền văn hóa và phong phú về bản sắc lại thấm nhuần hội thời đại. Giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thanh niên là việc làm quan trọng và cần thiết. Việc thấm nhuần chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh sẽ giúp thanh niên có thêm nội lực hoàn thành sứ mệnh lịch sử mà Đảng, Nhà nước và nhân dân đã giao phó. Mặt khác, giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh cho thế hệ thanh niên sẽ giúp dân tộc ta tránh được sự dốt nát về truyền thống yêu nước - một truyền thống đáng tự hào được hình thành ngay từ những ngày đầu dựng nước và giữ nước...